

Bewustwording en speurtochten

Door: Else Nugteren – www.sapsite.nl

Hoe maak je onbenoembare dingen benoembaar? In het randprogramma van Festival aan de Werf wordt er gesproken over voorstellingen in en over oorlogsgebieden. Onder andere met theatermaker Ilay den Boer. Hij staat met een jeugdvoorstelling over de oorlog in Israel op het festival. Maar hij gaat ‘niet door de knieën’.

Niemand mag tijdens *Zoek het lekker zelf uit* achter in de zaal gaan zitten. Grote mensen en 10-plussers moeten zich op de stoelen op het podium of op de eerste rijen van de tribune in het Akademietheater settelen. Je kan zomaar een onderdeel zijn van Ilay den Boers voorstelling.

De acteur maakt een reeks voorstellingen over zijn familie: *Het beloofde feest*. Iedere keer kiest hij een ander familielid om een verhaal over te vertellen. In *Zoek het lekker zelf uit* zoomt hij in op het leven van zijn opa, een held die in Israel kinderpsycholoog was en probeerde om de oorlog uit kinderen te halen. Maar dat was niet het enige wat zijn grootvader goed kon. Hij was een meester in het uitzetten van speurtochten. Hij stuurde de kleine Ilay samen met zijn vriendje Florian door Jeruzalem zodat ze de stad beter leerden kennen. Florian de Backere is nog steeds een goede vriend van de theatermaker en speelt en schreef de muziek voor de voorstelling. Met zijn voet in het gips maakt hij muziek in het huisje dat in het midden van het podium staat.

De rode pet

Een groot en een klein meisje uit het publiek moeten tijdens *Zoek het lekker zelf uit* een speurtocht volgen. Overal liggen briefjes: onder stoelen, op het podium, achter de tribune en in de coulissen. De oplossing ligt bij een jongen met een rode pet: een koffer vol brieven van opa. Enthousiast laat Ilay de stapel aan Florian zien, die op zijn beurt de brieven uit de handen van zijn vriend slaat. De blaadjes vliegen door de lucht. Dit vindt de acteur niet leuk, met een jeugdige agressie probeert hij zijn vriend op zijn gebroken voet te slaan.

Omdat kinderachtig gedrag zeldzaam is en ingewikkelde onderwerpen niet in kindertaal worden besproken is *Zoek het lekker zelf uit* ook interessant voor grote mensen. Want wat zou jij doen als je jong was en moest vechten in een strijd waar veel bloed vloeit? En was zijn opa eigenlijk wel zo'n held? Met dit soort vragen zadelt Ilay den Boer je op tijdens voorstelling.

Goed en kwaad

Ilay den Boer denkt dat zijn voorstellingen in Israel niet begrepen zou worden: 'Ik heb de lastige onderwerpen erg versimpeld, dus ik durf het niet aan.' Hij wil mensen met zijn voorstellingen bewust maken van wat er gaande is in de rest van wereld. Hij wil laten zien dat de grens tussen goed en kwaad soms heel dun is. In *Zoek het lekker zelf uit* zie je dat mooi terug wanneer hij een voicemailbericht van een vrouw laat horen. Ze kreeg vroeger les van zijn opa en had een hekel aan hem. Met moeite luistert Ilay naar het verhaal van de vrouw, die zijn held omschrijft als een man die niet luisterde en wegliep voor de dingen die zij tijdens de Tweede Wereldoorlog had

meegemaakt.

Dit soort momenten zijn emotioneel, maar het blijft nooit lang melancholisch. Opeens kunnen de kinderen in het publiek weer aan het werk gezet worden om één van opa's ingenieuze ontwerpen in elkaar puzzelen of om een speech vol moeilijke woorden voor te dragen. Dat maakt *Zoek het lekker zelf* tot *uit* een gevoelig portret vol verrassingen.

www.hetbeloofdefeest.nl